

Öka jämställdheten inom idrotten

”Med all respekt för vad damerna har gjort, de har gjort det fantastiskt bra, men du kan inte jämföra herrfotboll och damfotboll. Det är ett dåligt skämt som inte ens går hem i Rosengård.” -Zlatan Ibrahimovic

Detta är ett citat från Sveriges kanske mest berömda och framförallt mest inflytelserika idrottare genom tiderna och hans åsikt tycker jag speglar den skeva bild väldigt många har på idrotten, alltså att man separerar damidrott från herridrott, man hör ofta att ”det är två helt olika sporter” eller att ”kvinnor inte kan mäta sig med män.

I grund och botten beror detta på att idrotten ursprungligen är skapad av män och att det under alla år varit främst män som utövat idrott generellt, Man kan därför förstå att idrotten varit mansdominerad men att den mansnormen som finns, fortfarande lever kvar är ett stort frågetecken tycker jag. Jag förstår att det finns en viss skillnad rent biologiskt och att män och kvinnor har olika fysiska förutsättningar, detta får dock inte påverka de andra förutsättningarna för idrottande, till exempel skiljer det väldigt mycket rent ekonomisk och föreningars prioriteringar gällande fördelning av resurser är snedfördelad. Självklart ska man också komma ihåg att samhället i stort inte är helt jämställt och att det därav inkluderar idrotten.

För att belysa problemet vi har inom idrotten för er läsare tänkte jag först och främst lyfta fram lite statistik på hur stora skillnader det egentligen är mellan män och kvinnor. Skillnaden är egentligen inte så stor när det gäller antal personer som idrottar i en förening då antal män är 53% och kvinnor 47%, där kan man också se en klar förbättring där det för 10 år sedan var fördelat 60-40 i männens favör.

Det finns dock fortfarande en hel del enskilda sporter som har stora problem med könsfördelningen, stora sporter som ishockey och ridsport har båda en fördelning vad gäller antal utövare som är manliga eller kvinnliga på cirka 90%, du som läser har troligtvis redan räknat ut vilken av sporterna som är mansdominerad respektive kvinnodominerad. Det beror med all säkerhet på könsrollerna vi har i samhället, tjejerna förväntas vara känslösamma och omhändertagande medan pojkarna ska vara tuffa och inte visa känslor vilket dessa två sporter som jag lyfter fram symboliserar, inom ridsporten ska man kunna sammanbeta med hästen och ta hand om den och inom Hockeyn ska man vara tuff och tacklas och slåss.

Ett annat problemområde man kan se rent statistiskt är den stora könsfördelning som finns i föreningarnas styrelser, här är skillnaden cirka 70-30 där männen är överrepresenterade och det är självklart något som påverkar olika beslut. Man kan här se en tydlig maktstruktur där männen i princip är de som fattar besluten trots den jämna fördelningen av kvinnor och män som idrottar, man kan också se att könsmaktsordningen lever kvar inom idrotten eftersom män prioriterar pojk/herridrott både ekonomiskt och resursmässigt då man ofta ser att kvinnor ofta har sämre träningstider, sämre lokaler att utöva sin idrott i och framförallt mindre pengar att röra sig med. Detta gäller såväl på vanlig friskvårdsnivå som på elitnivå. Till exempel kan man se att en elitidrottande kvinna bara tjänar en bråkdel av vad männen tjänar, till exempel i Sveriges högsta divisioner i fotboll på dam respektive herrsidan hade mästarna på damsidan som 2012 var tyresö, ett eget kapital på 0.5 miljoner medan Elfsborg som samma år vann på herrsidan hade ungefär 32 miljoner kronor. Det säger en del om de extremt stora ekonomiska skillnaderna som finns på elitnivån.

Skillnaden som råder inom idrotten är ett stort problem men varför är det viktigt att lösa problemet?

För det första kämpar resten av samhället för jämställdhet, man jobbar hårt för att män och kvinnor med lika arbete och kompetens ska ha samma lön och lika förutsättningar, man har kommit en lång väg i det arbetet även om man har en bit kvar till ren jämställdhet, idrotten ligger dock efter på den här fronten. För vad är det egentligen som säger att ett pojklag ska ha bättre förutsättningar än ett flicklag och varför ska man lägga mer pengar på herridrotten, skulle man på till exempel en förskola lägga mer pengar på pojkarna än flickorna eller att man i skolan ger bättre förutsättningar för flickorna, hur skulle samhället reagera då? Absolut inte med samma acceptans som man gör inom idrotten är jag säker på.

Det ligger också i statens intresse att jämställa idrotten och de jobbar för att genomföra det, men inte tillräckligt hårt enligt mig eftersom de inte verkar inse att de kommer bli en av de stora vinnarna på att idrotten blir jämställd. Staten kommer gynnas av att fler och fler börjar idrotta. Eftersom fysisk aktivitet är bevisat bra för både den fysiska hälsan och psykiska hälsan så kommer folket vara friskare och må bättre. När färre människor då behöver sjukvård kommer staten behöva lägga mindre pengar och därav tjäna på det.

Blir jämställdheten större även på idrottens elitnivå så kommer det omsättas mer pengar vilket i sin tur kommer generera i mer skattepengar eftersom alla större föreningar betalar skatt på sin vinst.

Vi vet nu att det är ett existerande problem och att nånting måste göras, men vad?

Jag har några förslag på vad man ska göra för att uppnå jämställdhet i idrotten.

Det som jag anser är viktigast att man gör är att börja utbilda, man måste utbilda alla inom idrotten och mitt förslag är att det ska vara en obligatorisk del av föreningslivet och kanske också i skolgången då idrotten faktiskt berör alla människor och inte bara de som utövar idrott.

I själva utbildningen tycker jag att man ska trycka mycket på statistik, många inklusive jag själv hade ingen aning om hur stora skillnader det fanns mellan damidrott och herridrott, man måste helt enkelt upplysa folk om hur det faktiskt är för man kan få med sig många som är ovetandes om problemet.

Jag tycker också att man måste ta sig ut till alla ideella småföreningar som inte har medel och resurser att ta tag i jämställdheten själva för att det är i de små föreningarna som idrotten har sin majoritet av utövare och det är också där jag tror att kunskaperna om ämnet är som sämst. Det jag menar är att dem flesta stora klubbarna har en utvecklad jämställdhetsplan och är väldigt medvetna medan småföreningarna inte vill lägga tid, kraft och pengar på dessa saker vilket är helt förståeligt med tanke på att man inte har så mycket kunskap.

I utbildningen tycker jag också att man ska ta ett bredare perspektiv på ojämställdheten, utöver statistiken och upplysandet om problemet ska man också utbilda de som styr i föreningarna om hur man jobbar mot jämställdhet och varför, samt att man också måste upplysa om varför det är som det är, vilka orsaker ligger till grund för att t.ex Hockeyn är så mansdominerad och vad kan man göra för att få bort problemet?

I skolan tycker jag också att jämställdheten borde vara en del av den obligatoriska skolgången med tanke på att den är så pass viktig och av egna erfarenheter vet jag att det inte är ett ämne man lägger speciellt stor vikt vid.

Det finns redan nu exempel på organisationer som kanske inte har som huvudfokus att jobba mot just jämställdheten inom idrotten, men till exempel "locker room talk" som föreläser för ungdomslag och föreningar i syfte om att få bort machokulturen inom idrotten tycker jag har rätt värderingar och bidrar till kampen om jämlikhet.

En sista sak jag tycker man bör sända ett budskap om är kvotering i idrottsstyrelsen, bevisligen är det männen som består av majoriteten i de flesta beslutsfattande grupperna i idrottsverige och för att uppnå jämställdhet måste man även bli jämställd i de högsta organen, till exempel skulle man aldrig kunna uppnå jämställdhet i samhället överhuvudtaget om riksdagen bara bestod av män, de som fattar beslut blir lite som en symbol och jag tycker att det blir lite dubbelmoral om en styrelse säger att de är för jämställdhet samtidigt som bara 3 av tio stycken i styrelsen är kvinnor.

Som det ser ut nu så finns det en jämställdhetslag i Sverige som finns för att främja jämställdheten och främst kvinnorna i arbetslivet, jag tycker att man borde lagstifta om en jämställdhet inom idrottandet eller iallafall lagstifta så man säkerställer att man inte blir behandlad på ett visst sätt bara för man har ett visst kön, som jag tidigare sagt så hade det inte varit socialt accepterat att särbehandla tjejer eller killar på en förskola och jag tycker att det bör finnas lagstiftning mot att det händer i idrottsvärlden också. Detta kan vara svårt att formulera och genomföra och om det inte funkar tycker jag iallafall att man bör lagstifta att alla aktiva idrottsföreningar ska ha en jämställdhetsplan med i sin policy eller i föreningens värdegrund.

Det skulle också kunna kopplas samman med mitt nästa förslag, Jag tycker också att kommunerna borde kartlägga alla idrottsföreningar och kan de lägga fram en bra handlingsplan för jämställdhet och kan de sedan, förslagsvis ett år senare följa upp detta med positiva resultat och en ökad jämställdhet ska föreningen få extra föreningsbidrag från staten. Det tror jag kommer motivera föreningarna mer än nog för att jobba mot jämställdheten och i denna handlingsplan ska kvotering i tillsättande av styrelsen ingå som en viktig punkt.

Eftersom är ekonomin är de flesta ideella föreningars största bekymmer tror jag att detta förslag kan slå ut mycket väl. Som jag sagt tidigare tror jag också att staten kan vara villig att genomföra detta då de tjänar mycket på att jämställdheten uppnås inom idrotten.

Samtidigt måste jag ändå betona att ekonomin bara är en del av det här, det viktigaste är att ledare, tränare, styrelser och alla andra inom idrotten inser varför man ska jobba mot jämställdhet och inte bara gör det för pengarna så därför är utbildningen en nödvändig del även om en ekonomisk morot kan hjälpa till och förhoppningsvis öka takten mot jämställdhet inom idrotten.

Ett motargument som man ofta möter när man diskuterar jämställdhetsfrågan inom idrotten är att "marknaden styr" och med det menar man att männen får högre löner och bättre villkor för att de har flera intresserade supportrar vilket resulterar i större intäkter till föreningarna.

Man kan köpa argumentet till viss del, men problemet kvarstår ändå och gör att frågan blir ännu viktigare, hur kan vi göra att damerna får samma dragkraft som herrarna sett till åskådare och publicitet? Jag vill påstå att nästan alla som är intresserade av att kolla på en idrott har någon slags koppling till den, man har utövat den själv, man har haft ett barn som sportat, en släkting, arbetskamrat eller man har helt enkelt någon slags koppling, får vi då jämställdhet kommer det innebära att lika många kvinnor håller på med idrott som män, därav kommer kopplingen till en kvinnlig idrottare vara lika vanlig som till en manlig idrottare och i längden tror jag att det resulterar i att damsport blir en lika attraktiv produkt som herridrott. Att det inte skulle gå att göra en sport populär på damsidan är jag mycket tveksam till, jag tror att alla olika sporter har potential att bli jämställda, det kräver bara att vi lägger ner mycket jobb för att öka kunskapen och utbilda människor inom området så tror jag att det kommer lösa sig, att vi idag är medvetna om bristerna är ett bra tecken men vi är samtidigt långt ifrån en jämställdhet och det ligger mycket jobb framför oss som är aktiva i idrottsvärlden. det är precis som i vilken idrott som helst, nöta, nöta, nöta och tillslut så sitter den snygga finten, kastet eller i det här fallet jämställdheten.